

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně **F., s. r. o.**, zastoupená JUDr. Jiřím Mazalem, advokátem se sídlem Národní Svobody 26/181, 397 01 Písek, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Českých Budějovicích**, se sídlem Mánesova 3a, 371 87 České Budějovice, proti rozhodnutí ze dne 30.10.2006, č. j. 6257/110/2006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 5. 2007, č. j. 10 Ca 15/2007 - 46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 30. 10. 2006 zamítl žalovaný odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru vydanému Finančním úřadem v Písku dne 21. 12. 2005, kterým byla žalobkyni předspsána k přímému placení daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků za rok 1999 ve výši 139 090 Kč.

Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, který ji však svým rozsudkem ze dne 14. 3. 2007 zamítl. Žalobkyně napadla tento rozsudek kasační stížností; krajský soud žalobkyni usnesením ze dne 17. 4. 2007 uložil žalobkyni doplnit podanou kasační stížnost o důvody nezákonnosti napadeného rozsudku a doložit, že je v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem. Žalobkyně poté přípisem požádala soud o prominutí soudního poplatku za kasační stížnost a o ustanovení zástupce pro řízení o ní. K další výzvě soudu pak žalobkyně uvedla, že v letech 2004, 2005 a 2006 nevyvíjela žádnou podnikatelskou aktivitu, což dokládá daňovými

přiznáními za roky 2004 a 2005. Ztráta v roce 2004 (588 Kč) odpovídá poplatkům, které žalobkyně zaplatila za zrušení běžného účtu. Žalobkyně přiložila soupis majetku k 31. 12. 2006, přičemž však upozornila soud, že uvedené ceny jsou ceny pořizovací a současná hodnota věcí tomu neodpovídá. Uvedla také, že mimo Finanční úřad v Písku nikomu nedluží.

Krajský soud následně dne 31. 5. 2007 vydal usnesení, jímž nepřiznal žalobkyni osvobození od soudních poplatků a zamítl její žádost o ustanovení zástupce. V odůvodnění krajský soud uvedl, že žalobkyně vlastní movitý majetek; porovnal-li pak majetkové poměry žalobkyně s výší soudního poplatku a s dalšími náklady spojenými s řízením před soudem, dospěl k závěru, že žádost žalobkyně není důvodná. Soud také poznamenal, že je povinností žalobkyně doložit, že nemá dostatečné prostředky a soud zde nepostupuje z úřední povinnosti. V daném případě žalobkyně nedoložila aktuální stav majetkových poměrů, a tím nesplnila jeden z předpokladů pro přiznání osvobození od soudních poplatků. Jelikož pak nebylo žalobkyni přiznáno osvobození od soudních poplatků, zamítl krajský soud i žádost o ustanovení zástupce.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podala žalobkyně právě projednávanou kasační stížnost. V ní uvedla, že ze soupisu majetku, který krajskému soudu předložila, je zřejmé, že nemá žádný operativně likvidní majetek. Žalobkyně připustila určitou strohost svého podání, nicméně podle jejího názoru bylo možno ze seznamu movitých věcí dovodit, a to v kontextu faktu, že žalobkyně nevyvíjí od roku 2003 žádnou činnost, že hodnota uvedených věcí bude činit zlomek pořizovací ceny (např. síť Pegas skončila v červnu 2002 - tj. mobilní telefon zakoupený v roce 2001 za 3038 Kč je v roce 2007 dle názoru žalobkyně naprosto neprodejný). Žalobkyně tedy svou majetkovou situaci řádně doložila. Nemohla předložit výpis z běžného účtu – nemá běžný účet, nemohla předložit list vlastnictví – nevlastní nemovitost, nemohla předložit technický průkaz nového ani staršího automobilu – nevlastní žádný automobil. Běžné provozní výdaje (například poštovné za tuto kasační stížnost) hradí přímo její společníci ze svých prostředků.

Žalobkyně závěrem navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků spadá výhradně do rozhodovací sféry soudu a žalovanému nepřisluší přehodnocovat jeho závěry. Navíc podle § 138 o. s. ř. se řízení ohledně přiznání osvobození od soudních poplatků týká jen toho účastníka, který návrh na osvobození uplatnil.

Kasační stížnost není důvodná.

Soudní řád správní upravuje možnost přiznat osvobození od soudních poplatků v § 36 odst. 3. Zmiňované ustanovení vyžaduje dvě podmínky, při jejichž splnění může soud osvobození od soudních poplatků přiznat: účastník musí doložit, že nemá dostatečné prostředky, a současně se nejedná o návrh, který zjevně nemůže být úspěšný. Vedle § 36 odst. 3 s. ř. s. se ve smyslu § 64 s. ř. s. při rozhodování o osvobození od soudních poplatků aplikuje i § 138 občanského soudního řádu. V současné době nejsou v platném právu vyjádřena objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele o osvobození od soudních poplatků, resp. jejich tíživosti. Osvobození od soudních poplatků je tak věcí úvahy soudu; při rozhodování o něm soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování,

k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem. Jestliže to poměry žadatele nedovolují, je soud povinen žadateli přiznat tomu odpovídající osvobození od soudních poplatků, a to buď v plném rozsahu nebo zčásti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 - 148, www.nssoud.cz).

Právní teorie i praxe se obecně shoduje v závěru, že osvobození od soudního poplatku může být přiznáno i právnické osobě; současně však dodává, že zkoumání jejích poměrů může být složitější a náročnější (viz Bureš, Drápal, Mazanec: Občanský soudní řád. Komentář. 5. vydání, C. H. Beck, Praha 2001, str. 491 an a literatura tam uvedená a také nález Ústavního soudu ze dne 3. 9. 1998, sp. zn. IV. ÚS 13/98). Ačkoliv doložení nedostatku prostředků může být obtížné, souhlasí Nejvyšší správní soud s názorem krajského soudu, že břemeno důkazní zde tíží žalobkyni a soud nemá povinnost vyhledávat důkazy a objasňovat nemajetnost žalobkyně z úřední povinnosti (ostatně obdobně viz i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publikováno pod č. 537/2005 Sb. NSS).

Žalobkyně ve své kasační stížnosti v podstatě namítá, že nemá dostatek finančních prostředků k zaplacení soudních výloh a že tuto skutečnost řádně krajskému soudu doložila. Ze soudního spisu je zřejmé, že žalobkyně k výzvě soudu doložila daňová přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2004 a 2005. Z těchto daňových přiznání vyplývá, že žalobkyně vykázala za rok 2004 ztrátu ve výši 588 Kč (podle tvrzení žalobkyně za poplatky za zrušení běžného účtu) a za rok 2005 nevykázala žádný příjem ani ztrátu. K tomu žalobkyně dále doložila seznam drobného hmotného majetku v pořizovací ceně 97 382 Kč a uvedla, že nemá pohledávky k jiným subjektům. V žádosti o osvobození od soudních poplatků pak uvedla, že mimo Finanční úřad v Písku nikomu nic nedluží.

Z uvedených skutečností sice vyplývá, že v letech 2004 a 2005 žalobkyně zjevně nevyvíjela žádnou činnost (podle tvrzení žalobkyně v kasační stížnosti již od roku 2003, což však nijak nedoložila), jejímž prostřednictvím by získala nějaký příjem. Z toho však nelze dovodit, že v současné době takovou činnost nevyvíjí; žalobkyně totiž ve své žádosti neuvedla nic o své aktuální situaci. Nicméně i kdyby Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že žalobkyně v současné době žádnou podnikatelskou činnost nevyvíjí, tím spíš má žalobkyně možnost získat potřebné finanční prostředky na řízení o kasační stížnosti prodejem svého drobného hmotného majetku. Pokud totiž žalobkyně nepodniká, svůj movitý majetek (bourací kladiva, diamantový řezný kotouč atd.) v podstatě k ničemu nepotřebuje. Navíc, jak žalobkyně sama uvedla, nemá žádné závazky (kromě závazku vyplývajícího z platebního výměru Finančního úřadu v Písku), a tudíž ani případný výtěžek ze zpeněžení tohoto majetku nepotřebuje k úhradě pohledávek třetích osob.

Namítá-li žalobkyně, že předmětný movitý majetek již nelze zpeněžit, nelze toto tvrzení akceptovat. Předně žalobkyně v seznamu tohoto majetku neuvedla žádné bližší podrobnosti o jednotlivých položkách (např. rok výroby, současný stav, funkčnost těchto zařízení a nástrojů) a neuvedla ani odhad (ať už svůj nebo odborný) o současné ceně jednotlivých kusů majetku. Zároveň žalobkyně ani nenaznačila, že by se uvedené věci alespoň pokusila prodat; současně neuvedla, že by byla v likvidaci nebo v konkursu, ani že by nějak byla omezena její schopnost zpeněžit předmětný drobný hmotný majetek.

Náklady řízení o kasační stížnosti lze přitom velice jednoduše vyčíslit: jedná se jednak o soudní poplatek ve výši 3000 Kč a dále o náklady zástupce (advokáta). Jelikož činnost advokáta v řízení o kasační stížnosti žalobkyně by spočívala pravděpodobně jen v doplnění

této kasační stížnosti o důvody jejího podání, náležela by advokátovi zpravidla mimosmluvní odměna za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a podání ve věci samé), dále dva režijní paušály za výdaje spojené s těmito úkony a eventuálně daň z přidané hodnoty, byl-li by zástupce plátcem této daně. Celkem by výdaje na zástupce měly činit maximálně částku 5712 Kč. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zpravidla v řízení o kasační stížnosti nekoná ústní jednání, lze dospět k závěru, že celkové náklady žalobkyně spojené s tímto řízením by nepřesáhly 9000 Kč. I kdyby tedy výtěžnost zpeněžení movitých věcí žalobkyně byla nižší než jedna desetina jejich nákupní ceny, měla by žalobkyně dostatek prostředků na zaplacení výloh řízení o kasační stížnosti.

Při posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků není po žalobkyni žádáno, aby předložila důkazy, které z povahy věci předložit nemůže (výpis z běžného účtu, list vlastnictví či technický průkaz). Nicméně pokud žalobkyně v žádosti uvede a doloží, že vlastní movitý majetek v nákupní ceně dosahující téměř 100 000 Kč, je její povinností hodnověrně doložit, proč tento majetek nelze použít na hrazení výloh řízení o kasační stížnosti. Podle názoru Nejvyššího správního soudu žalobkyně této své povinnosti nedostála; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu